

idet der med den nye Benævnelse tillige følger en hel ny Beregningsmaade. Svormange Hundredbetufinder det vil koste, derom har jeg ingen Bøje, og jeg ønsker, at den ærede Forslagsstiller (Bajer) vil oplyse os Noget derom, thi saa stor en Ven er jeg ikke af Meterystemet i en saa lille Brøddel, at jeg vilde stemme for at give Hundredbetufinder og spille megen Tid og meget Arbejde for at faae det. Jeg er altsaa imod dette Lovforslag, ialtsald, indtil jeg faar at vide, hvilke Følger det vil have, men selv naar jeg faar disse at vide, tvivler jeg noget paa, at jeg bliver en Under af en saadan lille Stump af dette System. Jeg er ikke engang en Under af Meterystemet i det Hele, dog maaste jeg kan blive det med Tiden, men at tage fat paa en saadan Ende, synes jeg ikke er rigtigt. Jeg synes heller ikke om den Benævnelse, den ærede Forslagsstiller vil give denne Hundreddel af Hartfortnønden, nemlig Hvid, fordi dette Ord i gamle Dage var Betegnelsen for en lille Mønt. Jeg veed ikke, hvorfor han just har laget Ordet Hvid, det forekommer mig, at man ligesaa godt kunde tage næsten ethvert andet Navn, det er jo ganske tilfældigt. Det forekommer mig ogsaa underligt, at det ærede Medlem, der jo ikke er særlig, jeg vil ikke sige kongebelig, men kongefindet, just vil overlade til kongelig Anordning at bestemme et saa vigtigt Punkt som det, der i § 2 foreslaas. Jeg formoder nemlig, at der skal tages Bestemmelse om, hvortledes denne Sag skal iværksættes i Matrifiskkontoret. Det ærede Medlem maa vide, at han derved forud bevilger Hundredbetufinder, hvor mange veed jeg ikke, men efter den Opsatielse, man har i Regjeringskredsene, idet man mener, at Lovene behøves Finantsloven, er det klart, at fra deres Standpunkt betragtet er Bevillingen forud given ved disse 2—3 Linier. Altsaa, naar jeg ikke allerede idag stemmer imod nærværende Lovforslag, med Hensyn til hvilket jeg er imod hvert eneste Ord, baade i Form og Indhold, da sker det af Høflighed mod Forslagsstilleren; jeg vil ikke oftere stemme for Lovforslaget, selv om jeg gjør det idag.

Forslagsstilleren (Bajer): Ja, jeg havde nok ventet, at det ærede Medlem for Weile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen) vilde være imod ethvert Forslag, som gik bort fra den Løstalsdeling, vi saa længe have havt, og som vi for Møntvæsenet kom bort fra i 1873. Jeg havde den Væge at sidde sammen med det ærede Medlem i Udvalget, dengang da Møntloven laa for, og jeg huster godt, hvor stærkt Modstand det ærede Medlem gjorde mod Løstalsystemet. Jeg brugte dengang en Bignelse, som jeg ogsaa tror, kan bruges ved denne Leilighed, hvor det gjælder om at regne, at det at holde paa Løstalsystemet er ligesom at beholde Træstoene paa, naar man skal løbe Bæddelsøb, istedetfor at tage dem af.

Der er saa stor Næmhed ved at opgive Løstalsystemet og vælge Litalssystemet, at jeg ikke tror, der er ret Mange i det nuværende Europa, der i denne Henseende ere enige med det ærede Medlem for Weile Amts 3die Valgfreds, som heri staar paa et saa overordentlig forældet Standpunkt. Efter at vi ere komne fra Løstals- til Litalssystemet i vort Møntvæsen, forekommer det mig, at det ligger overordentlig nær at gennemføre det ogsaa paa andre Omraader. Der blev i Samlingen 1876—77 forelagt et Lovforslag om Indførelse af det metriske System for Maal og Vægt, og som oplysende dette Lovforslag fulgte der en Betænkning fra en Kommission, som afgav sin Betænkning den 21de December 1873. Denne Kommission havde foreslaaet at medtage Hartfortnønden, men det forekommer mig, at den høitærede Regjering havde fuldstændig Ret, naar den derimod yttrede, at en saadan Medtagelse ikke staar i nogen som helst Forbindelse med Meterystemet og sælgelig heller ikke kunde have sin Plads i et Lovforslag om Indførelsen af Meterystemet for Maal og Vægt. Inddelingen af Hartfortnønden er en Sag for sig. Nu har jeg længe ventet paa, at man her skulde komme til at forhandle om Indførelsen af Litalssystemet paa andre Omraader, hvor vi endnu staa tilbage, kan jeg gjerne sige, for hele det øvrige Europa. Jeg vilde ikke anse det for passende at indbringe ved privat Initiativ et Lovforslag om Meterystemet for Maal og Vægt, men en saadan lille Reform som en Deling af Hartfortnønden efter Litalssystemet vil vistnok ogsaa fra deres Side, som have mest imod det private Initiativ, anerkjendes at være saa beskedent, at der ikke kan siges Noget derimod. Jeg er bleven opfordret til at fremkomme dermed særlig af Landsinspektøren, som have en stor Besværighed ved at trækkes med denne sex og halvfemsfindstyvendebel af Hartfortnønden. Med Hensyn til Udarbejdelsen har jeg paa et eneste Punkt nær aldeles rettet mig efter det Grundlag, som er givet af den af Regjeringen nedsatte Kommission. Saaledes som man vil finde i denne Kommissions Betænkning, der findes i Tillæg A. for 1876—77 Sp. 1141 ff., er der en § 7, hvis andet Stykke indeholder det Samme som § 2 her, nemlig at, naar man vil gjøre en Overgang, burde der gives en vis Frist til at foretage det Arbejde, som bør gjøres med Hensyn til Beregningerne. Kommissionen, som afgav sin Betænkning 1873, foreslog at sætte en Frist af 9 Aar og gjorde den temmelig rigelig, maaste vel rigelig, det har f. Ex. viist sig i Baiern, hvor man har lignende Betsforhold, at man kun har behøvet en Overgang af sex Aar. Jeg har imidlertid ogsaa her sat Fristen til 9 Aar, idet jeg antog, at det ialtsald maatte være fuldkommen tilstrækkelig til, at de forberedende Arbejder kunde gjøres, som maatte være nødvendige. Saa kommer jeg til det ene Punkt, hvor jeg er, jeg kan ikke engang sige, afvegen fra Kommissio-